

Meet welzijn aan dier zelf

Vanaf 2009 is er een methode om het welzijn van dieren te 'meten' met een standaardpak. Een groot Europees onderzoeksproject moet ervoor zorgen dat er dan een werkbare meetlat ligt. Aan de ontwikkeling werken veel instellingen mee uit verschillende landen. ASG-er Harry Blokhuis geeft er met hart en ziel leiding aan.

dr. ir. Harry Blokhuis

Als projectleider van Welfare Quality (met de @ van Registered trademark) mag Harry Blokhuis leiding geven aan een Europees onderzoeksproject van een omvang die op het terrein van dierenwelzijn nog niet eerder in de EU is vertoond. Welfare Quality is het ambitieuze onderzoeksproject waarin wetenschappers uit dertien EU-landen en nog eens vier Latijns-Amerikaanse landen, samen een systeem ontwikkelen waarmee het niveau van welzijn van de belangrijkste diersoorten in de veehouderij objectief is te meten. Er werken 44 onderzoeksinstituten en universiteiten aan mee.

Onderzoek integreren

Moet dat zo groot? Blokhuis: "Voor de inhoud had het met minder gekund, maar er speelt nog iets anders mee. De EU streeft naar integratie van Europees onderzoekspotentieel. Als je staatjes ziet met onderzoeksinspanningen van afzonderlijke EU-landen dan knallen die van de VS en Japan er ver bovenuit. Maar als je de EU als geheel neemt kom je in de buurt. En wil je die competitie aangaan, dan moet je de inhoud afstemmen." Blokhuis, toen nog hoofd van het cluster Welzijn en gezondheid van ASG-WUR, had ideeën en netwerken en schreef met collega's in Lelystad een projectvoorstel. Het draait goed en Blokhuis ziet daar drie succesfactoren voor. "Je moet een groep zeer geëngageerde mensen hebben die er zo nodig ook vrije tijd aan op willen offeren. Die hebben we gelukkig." Het tweede is een sterk en gedetailleerd plan (voor Welfare Quality zo'n 250 pagina's) met de taakverdeling en op te leveren producten en deadlines (anders geen geld). Ten slotte is de interne organisatie cruciaal. Uitwisseling en discussie via intranet is belangrijk en er is een stevig projectbureau met een communicatiemedewerker en een secretariaal manager.

Revolutie in welzijnsregelgeving?

Welfare Quality trekt aandacht in Europa en daar

buiten vanwege de belofte van een werkbare meetlat om het welzijnsniveau van runderen, varkens en pluimvee te meten, grotendeels op basis van metingen aan het dier zelf. Het systeem is bedoeld om het bedrijfsleven inzicht te geven in prestaties op het terrein van dierenwelzijn en om dit ook transparant te maken voor de burger/consument. Welfare Quality kan zo een revolutie teweegbrengen op het gebied van regelgeving. Spleetbreedtes, hokmaten, lichthoeveelheden en watervoorziening; het hoeft niet langer in detail voorgeschreven te zijn. De EU zou zich veel sterker kunnen richten op het voorschrijven van een minimumniveau van welzijn op basis van de Welfare Quality-meetlat. "Als je doorgaat met alles dicht te regelen, moet iedereen straks boeren met dezelfde stal", zegt Blokhuis. "Met dit systeem worden boeren weer aangesproken op managementkwaliteiten; de welzijnsmetingen zijn onafhankelijk van het bedrijfssysteem."

Eenvoudig of uitgebreid

Streven is om de eerste bruikbare meetssystemen voor zomer 2009 op te leveren. De concepten voor runderen, varkens en pluimvee worden getest op zeshonderd bedrijven. Dat moet uitwijzen welke parameters goed werken en welke overbodig zijn. "Dat het meetstelsel betrouwbare resultaten oplevert, daar zijn we van overtuigd. Maar of dat straks in een bedrijfsbezoek van twee, vier of zes uur kan, weet ik nog niet", zegt Blokhuis. Behalve gestandaardiseerde meetmethodes moet het project gereedschap opleveren voor de implementatie ervan. Daarbij horen een vertaalslag naar consumenten (het punten-, categorieën- of sterrensysteem), feedback naar de boer en software, databases met adviezen en handboeken voor inspecteurs en adviseurs, enzovoort.

Bedrijfsleven ziet kansen

Blokhuis investeert al tijd en energie in het communiceren met politiek, ambtenaren en bedrijfsleven, om die voor te bereiden op de vertaalslag van Welfare Quality naar de praktijk.

De verzamelde kennis en kunde zou ondergebracht kunnen worden in een Europese Taskforce of een instituut, dat het systeem bewaakt en zorgt voor een zorgvuldige en uniforme invoering. "Vergelijk het maar met biologische veehouderij. Die standaard wordt ook Europees bewaakt." Bedrijven als McDonald's en Ahold zien kansen om met een welzijnsmodule op basis van

Welfare Quality helder te communiceren over inkoopcriteria aan slachterijen en vleesverwerkers. De EU heeft recent een voorstel van Blokhuis gehonoreerd om een Europees Animal Welfare Platform te vormen waarin bedrijfsleven en dierenbeschermingsorganisaties samen nadenken over strategieën om de methode in te voeren voor de verschillende diersoorten.

AANWIJZINGEN DIERENWELZIJN

Praktijktesten van de meetlat maken straks uit welke parameters het beste het dierenwelzijn aangeven. Op basis daarvan wordt de uiteindelijke versie van de meetlat samengesteld.

Foto: ASG

Contact

dr. ir. Harry Blokhuis
telefoon 0320-238 195
harry.blokhuis@wur.nl
www.welfarequality.net

Aldin Hilbrands, Ahold: 'Aan de slag met praktische inpassing'

"Een goed systeem om welzijn aan het dier te meten, daar zitten wij zeker op te wachten." Aan het woord is Aldin Hilbrands, Quality Assurance manager van Ahold. "In landen waar de consument kritisch is op dierenwelzijn zijn wij verband in discussies over getalletjes die gaan over de juiste omgeving voor het dier. Het is een stap vooruit als we een systeem krijgen dat naar het dier zelf kijkt." Retailers willen zelf verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van producten, en welzijn wordt daar steeds vanzelfsprekender een onderdeel van, stelt hij vast. Het vertrouwen in kwaliteitsmanagement staat of valt bij een goed gefundeerd verhaal. Bij alle emotionele discussies is juist de wetenschappelijke basis van Welfare Quality een sterk punt. Hilbrands benadrukt dat er nog wat water door de Rijn stroomt voor het zover is. "Welfare Quality levert straks waarschijnlijk een soort Rolls Royce. Voor ons is de vraag hoe we daar een praktisch bruikbare en betaalbare beoordeling van maken." Hilbrands is samen met Blokhuis en een collega van McDonald's initiatiefnemer van het Animal Welfare Stakeholder Platform. Daarin willen ze dierenbeschermingsorganisaties, voedingsmiddelenbedrijven, retailers en om tafel hebben om na te denken over de praktische inpassing van Welfare Quality. "Ik wil zelf zien hoe het werkt. Ik ga binnenkort een pilotbeoordeling meemaken", vertelt hij. De toezegging voor EU-financiering voor het platform is binnen en Hilbrands is druk bezig om de juiste partijen binnen te halen. Behalve voor overeenstemming tussen de branche en dierenbeschermers, verwacht hij dat het platform ook heel nuttig kan zijn om te lobbyen voor goede ondersteunende regelgeving in de EU.

